

Türk Kùltür Derneği Tüzüğü

ANKARA
BAşBAKANLIK DEVLET MATBAASI
1960

Türk Kültür Derneği Tüzüğü

BÖLÜM : I

Genel hükümler

Madde 1 — Genel Merkezi Ankara'da olmak üzere «Türk Kültür Derneği» adlı bir dernek kurulmuştur.

Çalışma yeri :

Atatürk Bulvarı No. 104 - Ankara'dır.

Dernek, yurdun her yerinde şube açabilir.

Madde 2 — Derneğin siyasetle ve siyasi partilerle alakası yoktur. Üyeler, Derneğin gaye ve umdelerine aykırı olmamak şartı ile Dernek dışında, politik faaliyette bulunabilirler.

BÖLÜM : II

Temel prensipler

Madde 3 — Dernek üyeleri arasında duygu, düşünce beraberliği ve çalışma ahengi sağlamak maksadiyle aşağıdaki kavramların tarifi zarruri görülmüştür. Şöyle ki:

Millet :

Belli bir vatan üzerinde; müşterek tarih şuuruna sahip olarak yaşayan, birbirlerine kültür ve ülkü bağlarıyla bağlı fertlerden meydana gelen sosyal varlığa denir.

Vatan :

Milletin üzerinde yaşadığı topraktır.

Kültür (Hars) :

Milletin yapısında temel değerler olan din, dil, ahlâk, hukuk, gele-
nek, görenek ve güzel sanatlar gibi sosyal müesseselerin toplamıdır.

Ülkü :

Fert ve toplulukların ruhunu kuvvetli tutan, onları umut içinde yaşatan, gerçekleşmesi uğrunda fedakârlıktan çekinilmeyen yüce dilektir.

Türk Milleti :

Türk vatani üzerinde, Türk tarih şuuruna sahip olarak yaşayan, Türk kültür ve ülkü bağları ile birbirlerine kenetlenmiş olan fertlerin sosyal topluluğudur.

Türk Vatanı :

Üzerinde Türk milletinin yaşamakta olduğu, belli sınırlarla çerçeveselenmiş olan toprak bütünlüğüdür.

Milliyet :

Milleti teşkil eden unsurlardan doğan toplumsal ruh ve şura denir.

Türk milliyetçiliği ve Türk milliyetçisinin ülküsü :

Türk milliyet ruh ve şuuruna sahip olarak Türk milletini kendi sosyal yapısındaki değerleriyle yaşatmak, geliştirerek yükseltmek duygu, düşünce ve davranışına denir. Türk milliyetçisinin ülküsü ise bu yüce dileği tahakkuk ettirmektir.

Türk milliyetçisinin,

a) *Dünya görüşü* : Milletlerarası adalet ve iyi niyet esasına dayanmaktadır. Bu esas Atatürk'ün «Yurtta Sulh, Cihanda Sulh» prensibinde en geniş ifadesini bulmuştur. Bu itibarla Milliyetçiliğimiz; emperyalist zihniyetin olduğu kadar, kökü memleket içinde veya dışında bulunan millî bütünlüğü yıkıcı, yıpratıcı, ayırıcı ve geriletici her türlü cereyanların muarızıdır.

b) *Hürriyet ve insan hakları anlayışı* : Türk Milliyetçisinin, millet vasfını taşıyan topluluklara istiklâl ve fertlere hürriyet hakkını tanımak şırasıdır. İnsan hak ve hürriyetlerini zedeleyici her türlü duygu, düşünce ve davranışı Türk milliyetçisi reddeder.

c) *İnkılâpçılık görüşü* : İnkılâpçılık, ilerleyen ve daimî bir tekâmüle tabi olan hayat karşısında müsbet ilim zihniyeti ile daha iyiye, daha doğruya ve daha güzele yöneltilmiş hamleler silsilesidir. Bu anlayış; Türk kültürünü ve Batı zihniyetini hâkim kılma esasına dayanan Atatürk inkılâplarında en açık ifadesini bulmuştur. Millî becamızın temeli olan bu inkılâplardan en küçük tavizi ve onlara karşı sadakatsizliği Türk milliyetçisi, millî bünyenin tahrîbi olarak kabul eder.

BÖLÜM : III

Derneğin gayesi

Madde 4 — II nci bölümde tesbit edilen ana prensiplerin ışığı altında Derneğin tahakkuk ettirmek için bahşacağı gayeler şunlardır :

a) Çağımızın gerektirdiği hür düşünce ve müsbet ilim anlayışının her alanda yayılıp yerleşmesini sağlamak, kaynağı içte veya dışta olan yıkıcı, yıpratıcı, bozguncu ve geriletici duygu, düşünce ve cereyanlardan millî kültürümüzü, millî ve mânevi değerlerimizi korumak.

b) İnkılâplarımızın dinamizmine muvazî olarak hak ve adalet esaslarına dayanan bir hürriyet ve demokrasi terbiyesini yurt ölçüsünde ve nesiller boyunca kökleştirmek.

c) Yapacağımız ileri hamleler için, hız almak üzere, zengin mazimize yönelen bir şuur ve çağımızın gerektirdiği insani anlayış çerçevesi içinde millî ahlâkı pekiştirmek, Türk cemiyetinin yapısında önemli yeri olan ve korunması gereken millî gelenek ve göreneklerimizi canlı tutmak ve yaymak.

d) Millet ve memleket sevgisini şuurlaştırmak amacı ile bencilikten uzak, toplum yararına her türlü fedakârlıktan çekinmeyen ülkücülerin çoğalmasına çalışmak.

e) Aydın zümre ile geniş halk topluluklarını çeşitli vesile ve faaliyetlerle birbirlerine yaklaştırmak ve kaynaştırmak, aydının kültüründen halkın, halkın kendi sosyal yapısında yaşatmakta devam ettiği mânevi değerlerden de aydın çevrelerin faydalanmasını sağlamak.

f) Fert ve toplumun maddî ve mânevi yapısını geliştirmek ve pekiştirmek için girişilecek çeşitli faaliyetler arasında bilhassa, okuma - yazma seferberliği konusuna da önem vermek suretiyle Türk Maarifinin, Türk Ordusunun yanında geniş ölçüde vazife almak.

BÖLÜM IV

Derneğin kurucu üyeleri

Madde 5 — Dernek T. C. uyuğundan olan aşağıda hüviyetleri yazılı şahıslar tarafından kurulmuştur.

Adı ve soyadı	Meslek ve sanatı	Oturduğu yer
Abdülkadir İnan	Türk Dil Kur. Başuzmanı	Tuna C. Halk S. No. 28
Ali Çankaya	Em. Gen. Md. İkinci Da- ire Başkanı	Namık Kemal Mah. 1. C. 11/2
Azmi Güleç	Yüksek Ziraat Mühen.	Bahçelievler 7. C. 54/1
Bahaettin Ertana	Başbakanlık Müşaviri	Bahçelievler 12 S. 19
Burhan Gürdoğan	Ank. Ü. H. F. Asistanı	Cebeci Camii Karşısı
Ekrem Üçyiğit	M. E. Bak. T. ve T. D. Üyesi	Cebeci Cad. 59 No. D. 1
Ergun Şadi Cökdeniz	Em. Gn. Md. 1. Şt. Md.	Em. Gn. Md.
Prof. Fehmi Yavuz	Millî Eğitim Bakanı	Ataç Sokak No. 8/6

Adı ve soyadı	Meslek ve sanatı	Oturduğu yer
Fevziye A. Tansel	Edebiyat Öğretmeni	Mithatpaşa C. S. Sırrı S. 5/1
Prof. Halid Evliya	Ank. Ü. Z. Fakültesi	Ziraat Mah. 11 S. No. 6
Prof. Hamit Dereli	Ank. Ü. Dil Tarih Fak.	Necatibey Cad. 90/6
Hikmet Aslanoğlu	Başbakanlık Müs. M.	Yeni M. Cengiz S. 11
Prof. Dr. Hilmi Akın	Ank. Ü. Tıp Fa.	Bahçelievler 3. C. 17 No.
Hulusi Çetinoğlu	Y. Mühendis T. Petrol- leri A. O.	Büklüm Sok. 32/5
İhsan Kazandıoğlu	Başbakanlık Sos. Pl. Dairesi Üyesi	Yenimahalle Cengiz Sok. No. 116/2
İ. Baha Süreلسan	Zirai Donat. K. Müş.	Kavaklıdere Gelibolu S. Yıldız Apt. No. 1
Kâzım Bilge	Yüksek Mü. Etibank	Bardacık Sok. 20/7
Kenan Sürgit	Âmme İdaresi Enst.	Uçar Sok. No. 5/3
Mehmet Deligönül	Milli Eğ. Ba. Müfettişi	Doğanbey Mah. Çorkeş S. No. 83
Muhittin İnözü	Öğretmen Avukat	Küçükesat Son Durak No. 77
Nurettin Hazar	T. C. Ziraat Bankası Tarım K. Koop. ler Md.	Yenimahalle Özen Sok. No. 17
Nuri Kodamanoğlu	Milli Eğ. Ba. Müst.	Namık Kemal M. 3. C. 14/1
Rafet Körüklü	Maliye Bakanlığı Gelir- ler Şubesi Md. M.	Bayındır Sokak 17/2
Refik Durlu	Ankara Milli Eğitim Md.	Beşevler 1. S. No. 25
Şahap Homriş	Avukat	Sağlık Sok. Belli Apt. 61/3
Yusuf Danışman	Em. G. Md. M.	27 Mayıs Evleri Boğaz S. 18

BÖLÜM V

Üyelik

Madde 6 — Derneğe üye olmak için aşağıda belirtilen özellikleri haiz bulunmak şarttır.

- Türkiye Cumhuriyeti uyruğundan olmak.
- 18 yaşını bitirmiş olmak
- Şeref ve haysiyeti zedeleyici bir suçtan mahkûm veya âmme hizmetinden yasaklı bulunmamak.

c) Derneğe girme arzusunu yazılı olarak bildirmek ve en az iki üye tarafından takdim olunmak.

d) Yılda en az bir liradan yüzyirmi liraya kadar aidat vermeyi taahhüt etmek.

Madde 7 — Müracaat sahiplerine Derneğe, kabul edilip edilmedikleri en geç bir ay içinde yazılı olarak bildirilir ve bir üye kartı verilir.

Madde 8 — Dernekten çıkarılmayı icabettiren hususlar şunlardır :

a) 6 ncı maddede yazılı özellikleri haiz bulunmadıkları üye kabul edildikten sonra anlaşılmış olmak.

b) Derneğe üye olduktan sonra, 6 ncı maddede yazılı özelliklerden birini ihlâl veya kaybetmiş olmak.

c) Derneğin amacına aykırı ve çalışma ahengini bozacak faaliyetlerde bulunmak.

c) İdare Kurulu tarafından Dernek gayelerinin tahakkuku yolunda kendisine verilen vazifeleri mesnetsiz ve mazeretsiz olarak yapmamakta ısrar etmek.

d) Dernek üyeliğinden istifa etmek.

e) Derneğin kuruluş gayesi ile uyumunu imkânsız tutumda olan bir zümre veya kurul ile münasebet tesis etmek.

f) Taahhüt ettiği aidatı iki yıl üst üste vermemek.

Madde 9 — 8 inci maddede yazılı sebeplerin bir veya bir kaçını dolayısıyla üyelikten çıkarılma kararını üyenin bağlı bulunduğu Şube Haysiyet Divanı verir. Şube Haysiyet Divanları kararlarına Genel Merkez Haysiyet Divanı nezdinde itirazda bulunulabilir. Bu takdirde Genel Merkez Haysiyet Divanının kararı kesindir. Genel Merkez üyeleri hakkında Genel Merkez Haysiyet Divanı karar verir; bu karara Kurultay nezdinde itirazda bulunulabilir.

Madde 10 — Haysiyet divanları karar vermeden evvel üyenin savunmasını alır ve gerekli incelemeyi yapar.

Madde 11 — Derneğe tekrar girme arzusunu gösteren istifa etmiş üyeler hakkında, şube idare heyetleri karar vermeğe yetkilidirler. Durumları 8 inci maddenin (a), (b), (c) ve (e) fıkraları şümulüne giren üyelerin ise tekrar Derneğe alınmaları, Şube Genel Kurulunun gizli oyla verdiği karara bağlıdır.

BÖLÜM VI

Teşkilât

Madde 12 — Derneğin teşkilât kademeleri şunlardır :

- Genel Merkez
- Şubeler
- Temsilciler

Madde 13 — Genel Merkez Teşkilâtı :

- a) Kurultay
- b) Genel Merkez İdare Kurulu
- c) Genel Merkez Denetleme Kurulu
- ç) Genel Merkez Yüksek Danışma Kurulu
- d) Genel Merkez Haysiyet Divanı

Madde 14 — Şube Teşkilâtı :

- a) Şube Genel Kurulu
- b) Şube İdare Kurulu
- c) Şube Denetleme Kurulu
- ç) Şube çalışma kolları
- d) Şube Haysiyet Divanı

Temsilciler

Madde 15 — Şube açmaya imkân olmayan yerlerde, en yakın şube idare kurullarının bulunduracakları temsilcilerdir.

BÖLÜM VII

Vazife ve yetkiler

Kurultayın teşekkül, vazife ve yetkileri :

Madde 16 — Kurultay, Genel Merkez teşkilâtı üyeleri ile, şubelerden gelecek delegelerden teşekkül eder.

Madde 17 — Kurultay normal olarak iki yılda bir Kasım ayında toplanır. Toplantı için davet; yer, gün, saat ve gündem belli edilerek en az yirmi gün evvel Genel Merkez İdare Kurulu tarafından mütat vasıtalarla ilân edilmek suretiyle yapılır.

Madde 18 — İcabi halinde Genel Merkez İdare Kurulunun kararı, Genel Merkez Denetleme Kurulu çoğunluğunun raporla tesbit edilen isteği, faaliyete geçmiş bulunan şubelerden en az üçte birinin idare kurullarının vâkı talebi ve toptan veya kısmi istifalarla Genel Merkez İdare Kurulunun yedeklere rağmen vazife görme imkânlarının kalmaması hallerinde Kurultay, olağanüstü toplantıya çağırılabilir. İstek, Genel Merkez Denetleme Kurulu veya şubeler idare kurullarınca vâkı olduğu takdirde, Genel Merkez İdare Kurulu, Kurultayı en geç bir ay içinde toplamaya mecburdur.

Her iki halde de Kurultayın toplanması için davet; 17 nci maddenin âmir hükümleri uyarınca yapılır. Gerek Kurultayın ve gerekse 36 ncı madde mucibince yapılacak şube genel kurullarının toplantıları ayrı ayrı yılda üçten fazla olamaz.

Madde 19 — Kurultay toplantıları için şubeler, kendi genel kurullarınca; her beş yüz üyeyi temsil etmek üzere bir üyeden müteşekkil delege heyetini seçerler. Ancak, delege heyetleri en az bir, en çok üç üyeden teşekkül eder.

Madde 20 — Kurultayın toplanabilmesi için nisap, Kurultaya katılması mecburi olan delege sayısının yarısından bir fazlasıdır. İlk toplantıda nisap hâsıl olmazsa, toplantı en geç iki gün sonraya bırakılır. Yeni toplantının yer; gün, saat ve gündemi 17 nci madde uyarınca ilgililere tebliğ olunur ve nisap ne olursa olsun çalışmalara geçilir.

Madde 21 — Kurultayca alınan bütün kararlar, Kurultay toplanıldıktan sonra en geç 15 gün içinde basılarak Dernek teşkilâtına ve basına duyurulur.

Madde 22 — Kurultay toplantısını Genel Merkez İdare Kurulu Başkanı veya Başkanvekili açar ve Kurultaya açık oyla bir Başkan, bir Başkanvekili ve lüzumu kadar kâtip seçilir.

Madde 23 — Kurultayın vazifeleri şunlardır :

a) Genel Merkez İdare ve Denetleme Kurullarının raporlarını incelemek, uygun gördüğü takdirde İdare Kurulunu ibra etmek.

b) Mütâakıp çalışma dönemi için hazırlanan bütçeyi tetkik ve uygun gördüğü takdirde tasdik etmek.

c) Gizli oy ve açık tasnifle, Genel Başkan ve Başkan Yardımcısı ile Genel Merkez İdare Kurulu için 9 asil, 9 yedek, Genel Merkez Denetleme Kurulu için 3 asil, 3 yedek, Genel Haysiyet Divanı için 5 asil ve 5 yedek üye seçmek.

ç) Dernek Tüzüğünde ve çalışma programında lüzumlu değişiklikleri yapmak ve derneğe verilecek yeni çalışma istikametini tesbit etmek.

d) İtiraz vâkı ise, Genel Merkez Haysiyet Divanının itiraz edilen kararlarını kendi içinden seçeceği bir komisyona tetkik ettirmek, bu komisyonun hazırlıyacağı rapor hakkında karar almak.

Madde 24 — Dernek Tüzüğünde yapılacak tadilat hakkındaki teklifler, Kurultay Umumi Heyetinin 2/3 si lehte oy vermedikçe kabul edilmiş sayılmazlar.

Genel Merkez İdare Kurulunun vazife ve yetkileri

Madde 25 — Derneğin en yetkili organı olan Genel Merkez İdare Kurulunun vazife ve yetkileri şunlardır :

a) Kendi içinden bir Genel Sekreter seçmek.

b) Tüzüğün 3 üncü bölümünde belirtilen gayeleri ilmi temellere dayandırmak amacıyla, fikir ve ihtisaslarından faydalanacağı lüzumu kadar üyeyi, başta üniversiteler olmak üzere yetkili kurumlara seçtirmek üzere Yüksek Danışma Kurulunu teşkil etmek.

c) Bütün teşkilâta şâmil olmak üzere Dernek Tüzüğü hükümlerini ve Kurultay kararlarını uygulamak.

ç) Teşkilâtın Tüzük hükümlerine uygun olarak çalışmasını sağlamak için genelgeler yayınlamak.

d) İl, ilçe, bucak, köy, üniversite ve yüksek okullarda ve Kurultay Umumi Heyetinin lüzum göstereceği dış memleketlerde şubeler açmak veya temsilciler bulundurmamak.

e) Lüzum gördüğü zamanlarda teşkilâtı denetlemek.

f) Derneğin prensip ve amaçlarını yaymak, gelişmesini sağlamak için her çeşit yayın vasıtalarından faydalanmak ve malî imkânların müsaadesi nispetinde yayınlar yapmak.

g) Çeşitli ilim, kültür ve sanat kollarında müsabakalar açmak ve bu müsabakalarda derece alanlarla, Derneğin prensip ve gayelerine müessir bir şekilde hizmet edici mahiyette çeşitli ilim, kültür ve sanat kollarında eser verenlere, Yüksek Danışma Kurulunun tasvibi ile, yılda (5.000) T. L. nı geçmemek üzere, armağanlar vermek.

h) Şubelerin bütçe ve faaliyetler raporlarını inceliyerek kabul ve tasdik etmek.

i) Dernek umumi gelirini arttırmak için tedbirler almak.

ı) Derneğe ait işlerin tedviri için en az 15 günde bir toplanmak.

j) İdare Kurulu toplantılarına mazeretsiz olarak üst üste üç defa katılmıyanları müstafi addetmek, yerine sıra ile yedek üyelerden birini getirmek.

k) Kurultayda görüşülecek yıllık çalışma raporlarını ve Genel Merkez bütçesini hazırlamak ve Kurultaya sunmak.

l) Dernek Tüzüğü ve Derneği ilgilendiren umumi mevzuat hükümlerini yerine getirmek.

m) Toptan veya kısmi istifalarla İdare Kurulunun vazifeye devam etme imkânları kalmadığı hallerde Kurultayı toplamak, yeni İdare Kurulu seçilip devir ve teslim muamelesi yapılmıyaya kadar vazifeye devam etmek.

n) Açılacak şubeler için şube kurucu üyelerine yetki vermek.

Genel Başkan ve Genel Başkan Yardımcısının vazife ve yetkileri :

Madde 26 — Genel Başkanın vazife ve yetkileri şunlardır :

a) Genel Merkez organları dâhil, bütün teşkilâta başkanlık yapmak ve teşkilâtı bütünü ile temsil etmek.

b) Genel Merkez İdare Kurulu toplantılarına başkanlık yapmak, alınan kararları uygulamak.

c) Merkez Teşkilâtı organlarının koordineli bir şekilde çalışmalarını sağlamak.

ç) Genel Merkez Denetleme Kurulu raporlarının icaplarını yapmak.

d) Haysiyet Divanı kararlarını uygulamak.

e) Yüksek Danışma Kurulunun tavsiyelerini Genel Merkez İdare Kuruluna getirmek, karar aldıktan sonra uygulamak.

Madde 27 — Genel Başkan Yardımcısının vazife ve yetkileri :

a) Genel Başkana yardım etmek

b) Muvakkat ayrılışlarda bütün yetkileri haiz olarak Genel Başkana vekâlet etmek.

c) İstifa, ölüm vesair sebeplerle Genel Başkanın ayrılması halinde Başkanlığı deruhde etmek.

Genel Sekreterin vazifeleri

Madde 28 — Genel sekreterin vazifeleri şunlardır :

a) Genel Merkez bürosunun birinci derecede âmiri sıfatıyla hesap, para ve yazı işlerini yönetmek.

b) Genel Merkez İdare Kurulunun raportörlüğünü yapmak.

c) Muvakkat ve daimî ayrılışlarda Genel Başkan Yardımcısına vekâlet etmek.

Genel Merkez muhasibinin vazifeleri

Madde 29 — Genel Merkez Muhasibinin vazifeleri şunlardır.

a) Genel Merkezin her türlü hesap işlerini yönetmek.

b) İdare Kurulunun kararı, Genel Başkanın tasvibi ile veznedarla birlikte millî bankalardan birisinde açılacak cari hesaptan lüzumlu parayı çekmek ve usulüne uygun olarak sarfını sağlamak.

c) Hesap işlerinin birinci derecede sorumlusu olarak gelir ve gider defterlerini usulüne uygun olarak tutmak, bilanço ve kati hesaplara ait defter ve dosyaları tanzim etmek.

ç) Muhasebe işlerine ait defter, dosya ve sarf evrakını Genel Başkan, Sekreter ve Genel Merkez Denetleme Kurulunun teklik ve teftişine hazır bulundurmamak.

d) İcabettikçe Derneğin malî durumu hakkında Genel Merkez İdare Kuruluna bilgi vermek.

Genel Merkez veznedarının vazifeleri

Madde 30 — Genel Merkez veznedarının vazifeleri şunlardır :

a) Birinci derecede sorumlusu bulunduğu vezne hesaplarını usulüne uygun olarak tutmak.

b) İdare Kurulunun kararı, Genel Başkanın tasvibi ile, muhasiple birlikte millî bankalardan birisinde açılacak cari hesaptan lüzumlu parayı çekmek ve usulüne uygun olarak sarfını sağlamak.

c) Vezne hesaplarını Genel Başkan, Genel Sekreter ve Genel Merkez Denetleme Kurulunun tetkik ve denetlemesine her an hazır bulundurmak.

ç) Genel Merkeze ait paranın (500) liradan fazlasını bankadaki cari hesaba yatırmak.

Genel merkez Denetleme Kurulunun vazife ve yetkileri

Madde 31 — Genel Merkez Denetleme Kurulunun vazife ve yetkileri şunlardır :

a) Kendi içinden bir başkan seçmek.

b) Haysiyet Divanı dışında Genel Merkez İdare Kurulunun, sekreterlik bürosunun, muhasebe ve vezne memurluklarının muamelâtını yılda en az iki defa denetlemek; Tüzük ve mevzuat dışı göreceği hususlar hakkında ikazda bulunmak, rapor tanzim ederek Genel Başkanlığa vermek.

c) Genel İdare Kurulunun göstereceği lüzum üzerine teşkilât şube ve temsilciliklerinin çalışmalarını, gelir ve giderlerine ait muamelâtını incelemek ve düzenleyeceği raporları Merkez İdare Kuruluna vermek.

ç) Müstacel hallerde şube teşkilâtının yolsuzlukları sabit olan idarecilerine, muhasip ve veznedarlarına işten el çektirmek, icabı yapılmak üzere hazırlıyacağı raporu en geç bir hafta içinde Genel Başkanlığa sunmak.

d) Genel Merkez dâhil, bütün teşkilâtın iki Kurultay arası zaman içinde yapılan denetlemelerine ve bu denetlemelerin neticelerine ait hazırlayacağı genel raporu Kurultaya sunulmak üzere Genel Başkanlığa tevdi etmek.

Yüksek Danışma Kurulunun vazifeleri

Madde 32 — Yüksek Danışma Kurulunun vazifeleri şunlardır :

a) Derneğin her türlü çalışmalarını ilmi temellere dayamak amacı ile incelemeler yapmak ve tavsiyelerde bulunmak (Bu maksatla icabettikçe Dernek dışından davet edilecek uzman ve bilginlerle istişa-rede bulunulabilir.)

b) Derneğin amacına uygun olarak yapılacak ilmi ve kültürel faaliyetlere yön verici tavsiyelerde bulunmak.

c) Dernek Genel Merkezi yayınları arasında, Genel Merkez ve şubelerce bastırılacak eserleri incelemek ve karara bağlamak.

ç) Dernek yasası ve çalışma programlarının uygulama sonuçlarını devamlı şekilde incelemek, kaldırılmasına, değiştirilmesine ve açıklanmasına lüzum gördüğü maddeler hakkında hazırlıyacağı gerekçeli teklifleri Genel Başkanlığa sunmak.

d) Derneğin çalışmalarına hız ve düzen vermek için Genel Merkez İdare Kurulunca yayınlanacak genelgelerden kendilerine tevdi olunanları tetkik etmek ve gerekli tavsiyelerde bulunmak.

e) Yüksek Danışma Kurulu çalışmalarını yönetecek olan başkanını, tensip edeceği usule göre seçmek.

Genel Merkez Haysiyet Divanının vazife ve yetkileri

Madde 33 — Genel Merkez Haysiyet Divanının vazife ve yetkileri şunlardır :

a) Genel Merkez teşkilâtında Derneğin gaye, prensip ve Tüzüğüne aykırı hareket edenler hakkında gerekli inzibati kararları almak.

b) Şube Haysiyet Divanlarının itiraz edilen kararlarını incelemek ve bunlar hakkında nihai karara varmak.

Madde 34 — Genel Merkez Haysiyet Divanının vereceği inzibati hükümler şunlardır :

a) Uyarma

b) İhtar

c) Dernekten süreli çıkarma

ç) Dernekle ilişkisini kesme

Madde 35 — Bu hükümlerin verilmiş tarzı şöyledir :

a) Uyarma cezası : Yazılı olarak dikkat çekme suretiyle verilir.

b) İhtar cezası : Uyarmak için yapılan tebligata rağmen bu türlü davranışlarda ısrar edenlere yazılı olarak verilir.

c) Süreli çıkarma : İhtara rağmen cezayı müstelzim fiil ve hareketlerine devam edenlere verilir. Çıkarma süresi bir aydan aşağı ve bir yıldan yukarı olamaz.

ç) Dernekle ilişkisini kesme : Tüzüğe göre Dernekten çıkarılmayı icabettiren hallerle; verilen süreli çıkarma cezasına rağmen durum ve tutumunu düzeltmeyenler hakkında uygulanır.

Şube Genel Kurulunun teşekkül, vazife ve yetkileri

Madde 36 — Şube Genel Kurulu :

a) Şube Merkez teşkilâtındaki vazifeliler, temsilciler ve şubede kayıtlı üyelere müteşekkildir.

b) Her yıl Ekim ayının ilk yarısında normal yıllık toplantısını yapar. Toplantı için davet, Şube İdare Kurulu tarafından yer, gün, saat ve gündem belli edilerek en az bir hafta evvel mahallî gazetelerle ve diğer mutad vasıtalarla yapılır.

c) İcabi halinde Şube İdare Kurulunun kararı, üye sayısının 2/3 sinin imzalı müracaatı, Şube Murakabe Kurulu çoğunluğunun raporla tesbit edilen isteği, kısmi veya toptan istifalar neticesinde yedeklere rağmen İdare Kurulunun vazife göremez hale gelmesiyle, Şube Genel Kurulu olağanüstü toplantıya çağrılabilir. İstek, Denetleme Kurulu çoğunluğu ile üyelerin 2/3 si tarafından vâkı olduğu takdirde, İdare Kurulu Şube Genel Kurulunu en geç 15 gün içinde toplantıya çağırma mecburdur. Olağanüstü toplantı için davet (b) fıkrası uyarınca yapılır.

ç) Şube Genel Kurulunun toplanabilmesi için nisap, üye adedinin yarısından bir fazlasıdır. İlk toplantıda nisap hasıl olmazsa toplantı en geç iki gün sonraya bırakılır ve davet (b) fıkrası uyarınca yapılır. Bu defa nisap ne olursa olsun çalışmalara geçilir.

d) Şube Genel Kurulunca alınan kararlar en geç bir hafta içinde Genel Merkeze sunulur, mahallî basına duyurulur ve İdare Kurulunca uygulanır.

e) Şube Genel Kurul toplantısını, Şube Başkanı veya Başkan vekili açar ve açık oyla bir kongre başkanı, başkanvekili ve lüzumu kadar kâtip seçilmesini sağlar.

Madde 37 — Şube Genel Kurulunun vazife ve yetkileri şunlardır :

a) İdare ve Denetleme Kurullarının yıllık çalışma raporlarını incelemek, uygun gördüğü takdirde İdare Kurulunu ibra etmek.

b) Hazırlanan bütçe tasarısını tetkik ve uygunsa tasdik etmek.

c) Gizli oy ve açık tasnifle Şube İdare Kurulu için beş asil, üç yedek; Şube Denetleme Kurulu için üç asil, iki yedek, Haysiyet Divanı için üç asil, iki yedek üye ile çeşitli çalışma kolları için, şubenin bünyesine göre kadroyu tesbit ederek vazifelendirilecek üyeleri seçmek.

ç) Genel Merkeze yapılacak teklifleri hazırlamak.

d) Şubenin mahallî ihtiyaçlarına ve kendi imkânına göre, mütaakıp yıl için Derneğin Tüzüğü ve çalışma programının esasları dâhilinde özel bir çalışma programı hazırlamak.

e) Kurultaya gönderilecek delegeleri seçmek ve delegelere verilecek direktifleri hazırlamak.

Şube İdare Kurulunun vazife ve yetkileri

Madde 38 — Şube İdare Kurulunun vazife ve yetkileri şunlardır :

a) Kendi içinden bir başkan, bir sekreter, bir muhasip, bir veznedar seçmek.

b) Dernek Tüzüğüne genel ve özel çalışma programına göre çalışmaları düzenlemek.

c) Şube açılması mümkün olmayan yerler için yeter nitelikte temsilciler bulup görevlendirmek.

ç) Derneğin prensip ve amaçlarını yaymak, gelişmesini sağlamak için çalışma kollarının faaliyetlerini organize etmek ve malî imkânları elverirse yayınlar yapmak.

d) Çeşitli ilim, kültür ve sanat kollarında mahallî müsabakalar açmak ve bu müsabakalarda derece alanlarla, Derneğin prensip ve gayelerine müessir bir şekilde hizmet edici mahiyette çeşitli ilim, kültür ve sanat kollarında eser verenlere, ilgili çalışma kolları temsilcilerinin tasvibi ile yılda (1.000) T. L. ni geçmemek üzere armağanlar vermek.

e) Şubenin gelirlerini arttırmak için tedbirler almak.

f) Şubeye ait işlerin yönetimi için en az 10 günde bir toplanmak.

g) İdare Kurulu toplantılarına mazeretsiz olarak üst üste üç defa katılmayanları müstafi saymak, yerlerine sıra ile yedek üyelere birisini getirmek.

h) Yıllık çalışma programlarını hazırlamak ve Şube Genel Kuruluna sunmak.

ı) Toptan veya kısmi istifalarla yedeklere rağmen İdare Kurulunun vazifeye devam etmek imkânları kalmadığı hallerde, Şube Genel Kurulunu toplantıya çağırarak, yeni İdare Kurulu seçilip devir ve teslim yapılncaya kadar vazifeye devam etmek.

Şube Başkanının vazife ve yetkileri

Madde 39 — Şube Başkanının vazife ve yetkileri şunlardır :

a) Şubenin bütün organlarına başkanlık yapmak.

b) Şube İdare Kuruluna başkanlık yapmak ve İdare Kurulu kararlarını uygulamak.

c) Şube organlarının koordineli bir şekilde çalışmalarını sağlamak.

ç) Şube Denetleme Kurulu raporlarının gereğini yapmak.

d) Haysiyet Divanının kararlarını uygulamak.

e) Çalışma kollarının devamlı ve faydalı olarak faaliyette bulunmalarını sağlamak.

Madde 40 — Sekreter, muhasip ve veznedarlar Tüzüğün (28), (29) ve (30) uncu maddeleri hükümlerine göre vazife görürler.

Şube Denetleme Kurulunun vazife ve yetkileri

Madde 41 — Şube Denetleme Kurulunun vazife ve yetkileri şunlardır :

a) Kendi içinden bir başkan seçmek.

b) Haysiyet Divanı dışında Şube İdare Kurulunun, Muhasebe ve vezne memurluklarının muamelâtını yılda en az iki defa denetlemek, Tüzük ve mevzuat dışı göreceği hususlar hakkında ikazda bulunmak, rapor tanzim ederek şube başkanlığına sunmak.

c) Her çalışma yılı sonunda toplanacak olan Şube Genel Kuruluna sunulacak yıllık denetleme raporlarını hazırlamak.

Şube Haysiyet Divanının vazife ve yetkileri

Madde 42 — Şube Haysiyet Divanının vazife ve yetkileri şunlardır:

a) Şube idarecileri ile şubeye kayıtlı üyeler hakkında Tüzüğün (33), (34) ve (35) inci madde hükümlerini uygulamak.

b) İtiraz edilen karar hakkındaki dosyayı incelemek üzere Genel Merkez Haysiyet Divanına göndermek.

Şube çalışma kolları

Madde 43 — Şubelerde, kendi bünyesi ve bulunduğu bölgenin imkân ve icaplarına göre Dil, Edebiyat ve Tarih kolu; Güzel Sanatlar kolu, Gösteri kolu, Sosyal Yardım kolu, Spor kolu, Kitaplık ve Yayın kolu, Kurslar kolu, Müze ve Sergi kolu, Mahallî Elsanatlarını Geliştirme ve Yayma kolu gibi çalışma kolları kurulur ve çalışma programları esaslarına göre faaliyete geçirilir.

Madde 44 — Çalışma kolları faaliyetlerinin (4) üncü maddenin (e) fıkrası uyarınca yürütülmesi sağlanır.

BÖLÜM : VIII

Malî hükümler

Madde 45 — Derneğin gelir kaynakları :

1 — Şube gelirleri :

- a) Giriş aidatı
- b) Üye aidatı
- c) Bağışlar
- ç) Çeşitli faaliyetlerden temin edilen gelirler

2 — Genel Merkez gelirleri :

- a) Şube gelirlerinin % 10 u
- b) Bağışlar
- c) Çeşitli faaliyetlerden sağlanan gelirler
- ç) Mülkiyeti Derneğe ait gayrimenkuller üzerinde Cemiyetler Kanununun (17) nci maddesine göre tasarrufta bulunabilir.

Madde 46 — Genel Merkezde (500), şubelerde (100) lirayı aşan para, Derneğin bankadaki hesabına yatırılır. Bu paralar, başkan, muhasip veya veznedarın çifte imzasıyla çekilir.

Madde 47 — Derneğe ait paralar, idare kurullarının kararı ve başkanların tasdiki ile usulüne uygun olarak sarfedilir. Cemiyetler Kanununa göre tutulması gereken defter ve kayıtlar tutulur.

BÖLÜM IX

Fesih

Madde 48 — Dernek, Cemiyetler Kanunu hükümlerine göre fesholunur.

Madde 49 — Fesih ve fesihle beraber Derneğe ait nakit, menkul ve gayrimenkullerin nerelere devredileceği kararını Kurultay verir.

Madde 50 — Fesih kararı alabilmek için, Kurultay üyelerinden en az 2/3 sinin fesih kararı lehine oy vermeleri şarttır.

Madde 51 — Feshi mütaakip en geç beş gün içinde Genel Merkez İdare Kurulunca durumdan idari makamlar haberdar edilir.

BÖLÜM X

Müteferrik hükümler

Madde 52 — Siyasi partilerin başkanları, başkan yardımcıları, idare kurulları üyeleri gibi faal elemanları, Derneğin Genel Merkez ve şube teşkilâtının idare kurullarında vazife alamaz ve temsilci olamazlar.

Dernek idare kurullarında veya temsilciliklerinde vazifeli iken siyasi partilerin idare kurulları başkan ve üyeliklerine seçilenler müstafi adedilirler.

Madde 53 — Türkiye Öğretmen Dernekleri teşkilâtının bulunduğu yerlerde, bu teşekkül genel kurullarının seçecekleri iki üye, Türk Kültür Derneği mahallî şube idare kurullarına tabii üye olarak katılırlar.

Madde 54 — Dernek adına beyanda bulunmağa, aşağıda gösterilen şahıslar yetkilidir :

- a) Genel Başkan
- b) Genel Merkezde Genel İdare Kurulunca vazifelenirilecek sözcü
- c) Şubeler adına şube başkanları

Madde 55 — Bu Tüzükte yer almamış ve fakat tatbikatta mevzuata dayanması icabeden haller için Cemiyetler Kanunu ile Medeni Kanunun ilgili maddeleri uygulanır.

BÖLÜM XI

Geçici maddeler

1 — İlk Kurultay toplanıncaya kadar Derneğin kurucuları Genel Merkez İdare Kurulu olarak vazife görürler.

2 — Şube genel kurulları ilk toplantılarını 1961 Ekim ayı içinde; Kurultay ilk toplantısını 1961 Kasım ayı içinde yaparlar.

3 — Genel Merkez faaliyetleri genişleyip müstakil bir muhasip ve veznedara ihtiyaç gösterinceye kadar, bu vazifeler İdare Kurulu üyeleri arasında iş bölümü yapılarak yönetilir.

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlere İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tarihi

Ismayıl Hakkı Baltacıoğlu Koleksiyonu

BLTOTH0200101